

Samhällets krisberedskap

Syftet med svensk krisberedskap är att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet (mänskliga fri- och rättigheter), miljö och ekonomiska värden samt nationell suveränitet. Alla skyddsvärden är i grunden likvärdiga men kan, beroende på händelsens art och omfattning behöva prioriteras olika vid en samhällsstörning eller kris.

Vid en samhällsstörning prioriterar kommunen i de flesta fall följande skyddsvärden; *människors liv och hälsa* samt *samhällets funktionalitet* som primär insats. Liv och hälsa omfattar både fysisk och psykisk hälsa. Genom att säkerställa att samhällsviktiga verksamheter kan upprätthållas bidrar kommunen samtidigt till att människors liv och hälsa skyddas. Kommunens samhällsviktiga verksamheter omfattar bland annat vård och omsorg, skola samt annan kritisk infrastruktur.

Kommunens ansvar enligt SoL och LSS

Kommunen har enligt *Socialtjänstlagen (SoL)* och *lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)* ett ansvar att säkerställa likvärdig trygghet även vid störningar och kriser. Detta innebär att personer som till vardags har beslutade insatser från kommunen också ska få dessa tillgodosedda även vid krissituationer.

Insatser enligt SoL och LSS omfattas av samhällsviktig verksamhet och ska därför prioriteras även vid extraordinära händelser.

Gävle kommuns agerande under snöstormen Johannes och ovädret Anna

Under snöstormen Johannes och ovädret Anna arbetade kommunen aktivt med att säkerställa så att de samhällsviktiga verksamheterna enligt SoL och LSS fortsatt kunde bedrivas.

Kommunen vidtog bland annat följande åtgärder:

- Säkerställde att verksamheten inom vård och omsorg samt LSS fortsatte att bedrivas under Johannes och Anna.
- Prioriterad snöröjning och framkomlighet till kommunens samhällsviktiga verksamheter, såsom LSS-boende, gruppboenden och äldreboenden.
- Arbetade utifrån befintliga kontinuitets- och beredskapsplaner, som verksamheterna själva tagit fram. Vissa insatser fick prioriteras om, ett exempel är att den dagliga verksamheten stängde för att prioritera primäruppdraget. Vissa insatser blev något försenade men det var ingen insats som uteblev eller ställdes in.

Verksamheterna har sedan tidigare arbetat med kontinuitetshantering och beredskapsplaner för att kunna hantera störningar och kriser. Dessa omfattar bland annat åtgärder vid personalbrist samt rutiner och alternativa arbetssätt för att säkerställa tillgång till mat, värme, hygien och läkemedel.

Samverkan

Gävle kommun arbetar kontinuerligt med att samverka tillsammans med funktionsrättsorganisationer. Dialog har förts med FUB, främst inom det förebyggande arbetet men även förberedande åtgärder inför en eventuell kris. Lika viktigt som det är att arbeta förebyggande så är en utvärdering av tidigare händelser värdefullt i det fortsatta arbetet. Kommunen har under januari 2026 haft en träff med FUB för att ta del av deras erfarenheter av Johannes och Anna. En viktig återkoppling som framkom rörde kommunikationen. Både vikten av att kommunen kommunicerar vid kris och behovet av alternativa och tillgängliga kommunikationssätt.

Denna återkoppling utgör ett viktigt underlag för fortsatt utveckling av kommunens krisberedskap ur ett funktionsrättsperspektiv.